

TYÖVÄEN ARKISTON TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1981

1. Yleistä

Työväen Arkiston toiminta on jatkunut vuonna 1981 yksityisarkistolain puitteissa valtionarkiston ja Opetusministeriön valvonnassa. Vuoden aikana Eduskunta hyväksyi muutoksia yksityisarkistolakiin ja ensi vuoden alusta kaikki arkiston valtionapuasiat ovat valtionarkiston hoidossa.

Kiinnostus työväenperinnettä kohtaan on vuoden aikana lisääntynyt melkoisesti. Mm. Työväenperinnetyöryhmä jätti mietintönsä Opetusministeriölle vuoden alussa. Erityisesti työväentalo on ollut eri tahojen kiinnostuksen kohteena. Tämä kaikki on vaikuttanut myös Työväen Arkiston toimintaan ja tuonut arkistoa ja sen kokoelmia julkisuudessa esille.

Vuoden aikana vaihtui vastaava arkistonhoitaja. Työväen Arkiston Säätiön hallitus valitsi 15.10. arkistonhoitajaksi filosofian kandidaatti Esa Lahtisen.

Arkiston toimintaan vaikutti erittäin paljon liukuhyllysten asentaminen arkistokerrokseen. Noin viiden kuukauden ajan henkilökunta työskenteli arkistosiirtojen ja paikalleen sijoittamisen parissa. Yleisönpalvelu toimi noin kolme kuukautta vajaalla teholla ja tämä vaikutti luonnollisesti kävijämäärään. Uusien hyllyjen myötä säilytysongelmat on hetkeksi ratkaistu.

Arkistoon tuli uutta aineistoa runsaat 100 hyllymetriä. Koska siirtojen yhteydessä vanhaa aineistoa seulottiin myös runsaat 100 hyllymetriä, niin aineistomäärä ei vuoden aikana määrällisesti kasvanut. Arkistoaineistoa on 2300 hyllymetriä (300 metriä arkiston ulkopuolella) ja kirjastossa

on 100 000 painotuotetta. Valokuvia on käytössä noin 50 000 kpl ja julisteita noin 2000 kpl. Työväen muistitietoa on kerätty yli 100 000 sivua.

Arkistoon tehtiin 1766 tutkijakäyntiä, puhelintiedusteluja selvitettiin 671, ryhmäkäynneillä arkistoon tutustui 129 henkeä ja näyttelyissä kävi 883 henkilöä. Suurin osa tutkijoista oli opiskelijoita (29 %), kandidateja (16 %) ja tiedottajia (12 %). Eniten käytettiin Sos.dem. Puolueen aineistoja (26 % tilauksista), työväenyhdistysten materiaalia (13 %), ammattiyhdistysliikkeen aineistoja (11 %) ja henkilöasastoa (9 %).

Vuoden aikana ilmestyi Esa Lahtisen ja Matti Simolan laatima "Perusjärjestön arkistonhoito-opas", joka on ensimmäinen arkistonhoito-opas työväenliikkeen järjestöille. Opas ilmestyi Työväen Sivistysliiton Työväen perinne ja historia -sarjassa, sen ensimmäisenä osana.

Arkiston henkilökunta on entiseen tapaan antanut arkistohoidon neuvontaa eri järjestöille, käynyt alustamassa tilaisuuksissa ja osallistunut kansallisiin ja kansainvälisiin alan kokouksiin.

Arkistolla oli kolme näyttelyä. Alkuvuonna esiteltiin vuoden 1881 miehet ja syksyllä Viaporin kapina ja joulukuussa SDP:n vaalijulisteet vv. 1907-1917. Lisäksi vanhoista näyttelyistä "Suurlakosta 75 vuotta" oli esillä SDP:n puoluekokouksessa ja "Työväenliike 100 vuotta" Yläneellä.

Taloudellista tukea arkisto on saanut lakimääräisen valtionavun lisäksi Suomen Sosialidemokraattiselta Puolueelta, Kansan Sivistysrahastolta ja Helsingin kaupungilta. Matka-avustusta on saatu myös Suomen Akatemialta. Lisääntynyt kiinnostus työväenperinnettä kohtaan aiheutti sen, että Opetusministeriön käytössä oli määräraha työväenperinteen keräystä, tutkimista ja esittelyä varten. Tästä määrärahasta Työväen Arkisto sai käyttöönsä 25.000 markkaa alueellisia projekteja varten. Eduskuntaryhmän toimesta saatiin valtion tulo- ja menoarvioon muutos, jonka ansiosta Työväen Arkistolle myönnettiin 400.000 markkaa. Varat tullevat käyttöön vuoden 1982 puolella.

2. Hankinnat, järjestely ja luettelointi

Liukuhyillyjen asentaminen arkistokerrokseen ja varsinkin asennustyön vaatimat toimenpiteet aiheuttivat sen, että aineiston keräys, järjestäminen ja luettelointi eivät kovin paljoa edistyneet vuonna 1981. Hyllyjen ansiosta kyseiset toiminnot tulevat lähivuosina kehittymään suotuisasti.

Arkistoon asennetut liukuhyillyt ovat Electrolux-Kaheten concentra-mallia. Arkistossa on liukuhyillyjä sekä tukipilarien vuoksi myös kiinteitä hyllyjä 1994 hyllymetriä sekä ylhäällä kiinteitä hyllyjä 162 metriä, yhteensä 2156 käyttöjuoksumetriä. Näin ollen arkistokerroksen hyllytilat ovat lähes kaksinkertaistuneet. Liukuhyillyt ovat arkistokerroksen pitemmällä puolella, toisella puolella ovat jäljellä vanhat kiinteät puuhyillyt. Hyllyjen asennustyö kesti 3 viikkoa ja työstä johtuvat aineistosiirrot viisi kuukautta.

Uutta arkistoaineistoa on tullut runsaat 100 hyllymetriä. Arkistosiirtojen yhteydessä on vanhaa aineistoa seulottu 113 hyllymetriä. Arkistoa aineistoa on näin ollen edelleen runsaat 2300 hyllymetriä (lehtisidoksia on arkiston ulkopuolella n. 300 hyllymetrin verran). Arkistoa aineistoa on luovuttanut 75 henkilöä tai yhteisöä ja painotuotteita yms. 136 henkilöä tai yhteisöä (luettelot luovuttajista liitteenä 1-2).

Sosialidemokraattinen Puolue ja eräät muut järjestöt ovat jatkaneet säännöllisiä luovutuksiaan. Suurimmat aineistoluovutukset ovat suorittaneet Työväen Sivistysliitto, Jalometalliliitto (liitto on yhdistetty Metallityöväen Liittoon) ja Lohjan Työväenyhdistys. Yksityishenkilöistä merkittävimmän luovutuksen on tehnyt Erkki Laherma, joka luovutti isänsä Joonas Laherman erittäin arvokkaan kansantieteellisen kokoelman.

Alueelliset projektit ovat saaneet avustusta Opetusministeriön työväenperinteen keräykseen, tutkimiseen ja esittelemiseen varatusta määrärahasta 25.000 markkaa. Näillä varoilla on voitu jatkaa Pohjanmaan keräystä ja saattaa se lähelle päätöstä. Kaikkea aineistoa ei ole vuoden loppuun mennessä saatu Helsinkiin, joten lopulliset tiedot aineistosta ja sen määrästä voidaan esittää vasta vuonna 1982. Uudenmaan keräyksen kenttätyö pääsi alkuun vuoden lopulla ja tämänkin keräyksen tulokset näemme vasta

seuraavana vuonna. Uudenmaan keräystyö on ollut luonteeltaan lähinnä herätteellistä. Keräystä on Pohjanmaalla hoitanut Kari J. Urpilainen ja Uudellamaalla Juha Savolainen. Uudenmaan keräyksessä on avustanut toimittaja Seppo Kajas.

Helsingin ulkopuolelle on tehty kaksi hankintamatkaa, Somerolle ja Tikkurilaan ja ne on suorittanut Esa Lahtinen.

Vuoden aikana on mikrokuvattu Sosialidemokraattisen Puolueen puolue-toimikunnan pöytäkirjat vuosilta 1961-1965. Puolueneuvoston pöytäkirjat 1937-1965 ja eduskuntaryhmän pöytäkirjat 1917 (täydennystä aiemmin kuvattuihin) ja 1963-1965 sekä Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen pöytäkirjoja 1920-1923 (puoluekokous, puolueneuvosto, puolue-toimikunta ja eduskuntaryhmä). Kuvauksen on suorittanut Monikko Oy ja kuvaukseen liittyvät valmistelutyöt suoritti Matti Simola.

Arkistoon on tullut vuoden aikana 15 sanomalehteä ja 171 aikakauslehteä (liite 3). Loppuvuonna kännytettiin kirjeitse TVK:n, STTK:n ja AKAVAn puoleen ja pyydettiin näiden keskusliittojen sekä jäsenliittojen lehtiä ja muuta materiaalia vapaakappaleina arkistoon. Yleensäkin lehtien hankintaa tehostettiin. Lehtien hankintaan liittyvät asiat hoiti pääasiassa Simo Laaksovirta.

Arkistossa tapahtuneet aineistonsiirrot kestivät noin viisi kuukautta. Elokuussa aloitettiin arkistokerroksen toisen puolen tyhjentäminen ja hyllyjen purkaminen. Arkistokerroksen suurempi puoli tyhjennettiin kokonaan ja siellä ollut aineisto siirrettiin toiselle puolelle hyllyjen väliin sekä HTY:n vanhaan, tällä hetkellä tyhjään painosaliin ja osittain myös kirjastokerrokseen sekä yläkertaan. Hyllyt asennettiin lokakuussa ja tämän jälkeen arkistoaines siirrettiin väliaikaisista tiloista liukuhyllyihin. Kaikkiaan tällä tavalla siirrettiin noin yksi hyllykilometri edestakaisin. Työhön osallistui koko henkilökunta päivystäjää lukuunottamatta. Viimeiset asiakirjat sijoitettiin paikalleen joulukuun lopussa.

Siirtojen yhteydessä suoritettiin myös seulontaa. Arkistosta seulottiin lehtiä, lehtileikkeitä, tositteita ja valtiopäiväasiakirjoja yhteensä 113 hyllymetriä.

Kirjastosta siirrettiin muutamia osastoja pysyvästi yläkerran työhuoneisiin. Osastot raittiusliike, vuoden 1918 tapahtumat, vaalit ja SDP:n julkaisut siirrettiin henkilökunnan työhuoneeseen ja osastot ammattiyhdistysliike ja henkilöhistoria siirrettiin kirjasto- ja järjestelyhuoneeseen. Kirjastosta siirrettiin näin 145 hyllymetriä yläkertaan. Arkistosta siirrettiin lisäksi vaaliosasto kokonaisuudessaan yläkertaan (20 hyllymetriä). Nämä järjestelyt helpottivat jossain määrin alakerran tilaongelmia. Arkiston filmit siirrettiin säilytettäväksi Suomen Elokuva-arkistoon. Filmejä on 74 kappaletta.

Aineiston järjestelyä ja luettelointia ei edellä kuvatuista syistä joutunut ehditty kovin paljoa tehdä. Henkilökunta osallistui järjestelytöihin seuraavasti:

Hannu Broman järjesti julistekokoelman (noin 1000 julistetta, kahden vuoden aikana yhteensä 2000 julistetta) ja valokuvia.

Marja-Liisa Kouvalainen aloitti arkiston lippukokoelman järjestämisen.

Simo Laaksovirta järjesti SDP:n kirjeenvaihtoa ennen vuotta 1913 ja vuodet 1961-1965, yhteensä noin 15 hyllymetriä.

Esa Lahtinen järjesti tullutta aineistoa noin 11 hyllymetriä (mm. Jalo-metalliliiton aineiston) ja suunnitteli arkistokerroksen siirrot.

Maire Lindholm järjesti aikaisempina vuosina tullutta aineistoa noin 15 hyllymetriä.

Veikko Rytönen järjesti pääpiirteittäin kirjastoa aakkostamis- ja luettelointikuntoon noin 200 hyllymetriä.

Matti Simola järjesti tullutta aineistoa (3 hyllymetriä) ja tutkijasalin käsikirjaston uuteen muotoon (38 hyllymetriä) sekä osallistui kirjaston järjestämiseen (lähinnä työnjohtoa) sekä suunnitteli kirjastosiirot.

3. Arkiston käyttö ja tutkijapalvelu

Arkistoon tehtiin 1766 tutkijakäyntiä. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 5,6 %. Tämä johtuu siitä, että hyllyasennuksista johtuen yleisönpalvelu ei voinut koko vuotta toimia täydellä teholla sillä osa aineistoa täytyi sijoittaa niin ettei sitä voitu käyttää hyllytöiden aikana. Kuitenkin kävijämäärä on toiseksi suurin arkiston historian aikana. Puhelintiedusteluja selvitettiin 671 kappaletta, tässä luvussa on nousua 19,8 %. Ryhmäkäyntejä oli 9 ja niillä arkistoon tutustui 129 henkilöä (nousua 29 %). Arkiston näyttelyihin tutustui 883 henkilöä (nousua 112,8 %). Vaikka varsinaisten tutkijoiden määrä hieman laski, niin arkiston muu käyttö lisääntyi voimakkaasti. Tilastotietoja on lisää liitteessä 4.

Tutkijoiden absoluuttinen määrä oli 326 (vuonna 1980 366). Opiskelijat muodostavat edelleen suurimman kävijäryhmän (29,1 %), seuraavina ovat kandidaatit (16 %), tiedottajat (12,3 %), toimitsijat (5,5 %), lisensiaatit (4 %) ja tohtorit (3,4 %). Sitten ovat valokuvaajat, eläkeläiset, arkistonhoitajat, graafikot ja kirjailijat. Suuria muutoksia ei jakautumassa aikaisempiin vuosiin verrattuna ole. Opiskelijoiden osuus edelliseen vuoteen verrattuna on hieman kasvanut ja tohtoreiden osuus on laskenut.

Tutkijoita varten on haettu esille 1829 kansiota tai sidosta, 3476 erillistä asiakirjaa, 1014 painotuotetta, 379 lehteä, 29 338 valokuvaa, 171 muistitietokeräelmää ja 31 mikrofilmiä. Yhteensä 36 238 arkistoyksikköä. Tässä luvussa on nousua edelliseen vuoteen verrattuna 78,8 %. Tämä kasvuluku antaa ilmeisesti jossain määrin virheellisen kuvan, sillä nousu johtuu pelkästään valokuvien käytön lisääntymisestä. Jos jätämme valokuvat pois laskelmista, niin muun aineiston käyttö onkin vähentynyt 24,6 % vuoteen 1980 verrattuna. Ottaen huomioon tutkijakäyntien vähenemisen lienee jälkimmäinen luku lähempänä totuutta. Kokonaiskuva on se, että valokuvien käyttö on voimakkaasti kasvanut ja muun aineiston käyttö hieman vähentynyt.

Painotuotteita on lainattu tutkijoille, kirjastoihin ja maakunta-arkistoihin on lähetetty kaukolainoja sekä painamatonta aineistoa on lainattu luovuttajille tai arkistonmuodostajille. Arkistosta on lainattu suoraan

723 yksikköä sekä kaukolainoja on lähetetty 257 yksikköä. Yhteensä on lainattu 980 yksikköä. Nousua edelliseen vuoteen on 16,1 %.

Maksullisia jäljenteitä on otettu 1206 kappaletta ja valokuvakopioita on teetetty 83. Kopioita on näin ollen toimitettu 1289 kappaletta (laskua 43,2 %). Valokuvakopiot on tehnyt valokuvaaja Kalevi Keski-Korhonen.

Tilauksista runsas neljäsosa on koskenut SDP:n aineistoja (26 %), työväenyhdistysten osuus on ollut 13,1 %, ammattiyhdistysliikkeen 11,1 %, henkilösaston 9 %, vuoden 1918 aineiston 3,8 %, sisäpolitiikan 3,4 %, naisliikkeen 3,3 % ja tilapäislehtien 2,9 %. Seuraavina ovat vappumateriaali, nuorisoliike, kommunistiset puolueet, työväen kustannusyhtiöt, aikakausjulkaisut, vaalimateriaali ja yleinen historia. Suuria muutoksia ei ole tapahtunut menneisiin vuosiin verrattuna.

Lainauksen osalta on tilanne se, että eniten on lainattu työväenyhdistysten aineistoa (349 yksikköä), seuraavina ovat SDP:n julkaisut, työväen sivistysliike, ammattiyhdistysliike, henkilöstöhistoria, yleinen historia, Ruotsin Sos.dem. Työväenpuolueen painotuotteet, vaaliaineisto, vuoden 1918 tapahtumat ja sisäpolitiikka.

Arkistosta on lainattu aineistoa mm. Helsingin Sos.dem. Keskusteluseuran Tanner-näyttelyyn.

Ryhmäkäynneillä arkistoon tutustuivat mm. Tampereen ja Turun yliopistoista tulleet seminaariryhmät, Svenska Litteratursällskapetin henkilökunta, Työväen Akatemian I vuosikurssi sekä eräät sosialidemokraattiset perusjärjestöt sekä KTV:n jäsenistöön kuuluvia kirjastonhoitajia. Arkistoesittelyistä huolehtivat Simo Laaksovirta, Esa Lahtinen ja Matti Simola.

Huomattavimmat ulkomaiset vieraat olivat professori Reinhard Kuhn (Marburgin Yliopisto), tohtori Dieter Schuster (Saksan Liittotasavallan Keskusammattijärjestö DGB), tohtori Dörte Putensen (Greifswaldin Yliopisto), professori Hemmersamm (Kööpenhaminan Yliopisto) ja arkistonhoitaja Göran Henrikson (Örebron Läänin Kansanliikearkisto).

Yleisönpalvelusta vastasi henkilökunta vuorokuukausin aineistosiirtoihin saakka, elokuusta vuoden loppuun on yleisönpalvelusta vastannut Maire Lindholm.

Yleisönpalveluajat ovat edelleen olleet arkisin klo 11-17, tiistaisin ja torstaisin klo 11-20, arkipyhien aattoina klo 10-14, lauantaisin ja sunnuntaisin arkisto on ollut suljettuna. Arkistoesittelyjä on suoritettu myös aukioloaikojen ulkopuolella.

4. Näyttelytoiminta

Arkistossa valmistettiin vuonna 1981 kolme uutta näyttelyä ja kaksi vanhaa näyttelyä oli esillä arkiston ulkopuolella. Näyttelyihin tutustui 883 henkilöä, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin edellisenä vuotena. Suurelta osin näyttely-yleisön määrän kasvu johtuu siitä, että toimintaa ulotettiin ensimmäisen kerran arkiston ulkopuolelle.

"Suurlakosta 75 vuotta" -näyttely oli esillä arkiston käytävässä maaliskuun loppuun saakka ja sitä kävi katsomassa 86 henkilöä. Tämä sama näyttely oli sittemmin esillä SDP:n puoluekokouksessa Porin kauppaoppilaitoksen aulassa 4.-7.6. Näyttelykirjan mukaan täällä näyttelyn näki 218 puoluekokoukaskävijää, todellisuudessa hyvin paljon enemmän, sillä aulan läpi kulki lähes 1000 ihmistä.

1.4. avattiin näyttely "Vuoden 1881 miehet". Tutkijoita ja asianharrastajia on jo kauan kiinnostanut se, että lukuisat työväenliikkeen merkkihenkilöt ovat syntyneet vuonna 1881. Näyttelyä tehdessä kävi ilmi, että peräti 18 työväenliikkeen kansanedustajaa on syntynyt kyseisenä vuonna. Näyttelyssä keskityttiin tunnetuimpiin henkilöihin, joita olivat Edvard Gylling, Anton Huotari, Otto Wille Kuusinen, Reinhold Svento (rzetski), Väinö Tanner ja Sulo Vuolijoki. Näyttelyyn tutustui 120 ihmistä.

Kesällä tuli kuluneeksi 75 vuotta Viaporin kapinasta. Tämä sekä Suomen ja Venäjän historiaan vaikuttanut tapahtuma huomioitiin näyttelyllä. Näyttelyä varten saatiin taloudellista avustusta Helsingin kaupungilta. Lisäksi saatiin käyttöön näyttelytilat kaupungin kulttuuriasiainkeskuksesta

syyskuun ajaksi. Näyttely avattiin 31.8. lukuisten kutsuvieraiden läsnäollessa. Näyttelyn avasi Työväen Arkiston Säätiön hallituksen edustajana pääsihteeri Jussi Pikkusaari ja avajaisesitelmän piti professori Hannu Soikkanen. Näyttely oli esillä kaupungin tiloissa syyskuun ja arkistossa marraskuun loppuun. Näyttelyn näki 414 henkeä ja se huomioitiin myös lehdistön palstoilla.

Joulukuun alussa pystytettiin pienimuotoinen näyttely SDP:n vaalijulistesta vuosilta 1907-1917 arkiston käytävään. Tällä tavalla järjestetty julistekokoelma pääsi ensimmäisen kerran esiintymään. 55 henkilöä näki näyttelyn vuoden loppuun mennessä.

Yläneellä Varsinais-Suomen Sos.dem. Piirin maakuntajuhlien yhteydessä pidetyssä perinnetapaamisessa oli esillä "100 vuotta työväenliikettä" näyttely. Arvioiden mukaan noin 200 henkilöä oli paikalla.

Työväen Arkiston näyttelyt on suunnitellut ja toteuttanut Matti Simola. Muu henkilökunta on ollut apuna tarvittaessa. Valokuvaaja Kalevi Keski-Korhonen on tehnyt kuvakopiot. Telineapua ovat antaneet Metallityöväen Liitto, Työväen Sivistysliitto ja Suomen Valokuvataiteen Museo.

5. Kansainvälinen toiminta

Kahtena aikaisempaa vuonna virinnyttä kansainvälistä toimintaa on pyritty jatkamaan ja monipuolistamaan. Henkilökunta on mahdollisuuksien mukaan osallistunut kokouksiin, luettelointityöhön sekä aineistonvaihtoon.

Tukholman lähistöllä Biskops-Arnöissä järjestettiin 28.-29.4. pohjoismaisten kansanliikearkistojen seminaari. Seminaarin ainoat suomalaiset osanottajat olivat Simo Laaksovirta ja Matti Simola Työväen Arkistosta. Seminaari tuli hieman raskaaksi arkiston edustajille sen takia, että seminaarissa oli lukuisia aiheita ja jokaisen maan edustajan tuli pitää alustus kustakin aiheesta. Niinpä Matti Simola alusti aiheista Suomen arkistohallinto, suomalaiset kansanliikearkistot, arkistojen kurssi- ja koulutustoiminta, arkistojen keräystoiminta, valokuvien keräys ja

inventointitoiminta Suomen arkistoissa. Simo Laaksovirralla oli valmistellut alustukset muistitiedon keruusta ja arkistojen suhteesta tutkimukseen.

Pohjoismaiseen etnologikokoukseen Liperissä osallistui Heimo Huhtanen.

Pohjoismaisten arkistopäivien yhteydessä järjestettiin yksityisarkisto-symposium Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran tiloissa 5.8. Symposiumiin osallistui Simo Laaksovirta.

Työväenarkistojen kansainvälisen järjestön IALHI:n (International Association of Labour History Institutions) vuosikokous oli 14.-17.9. Barcelonassa. Kokouksessa järjestölle hyväksyttiin uudet säännöt. Kokousasioiden lisäksi osanottajat tutustuivat Espanjan ja erityisesti Katalonian työväenliikkeeseen. Kokoukseen osallistui Matti Simola.

Norjan Työväenarkisto järjesti 14.-17.10. konferenssin aiheesta työväenliikkeen kulttuurityö ja kulttuuripolitiikka pohjoismaissa. Heimo Huhtanen ja Esa Lahtinen osallistuivat konferenssiin, Heimo Huhtanen alusti aiheesta työväenperinne ja sen keruu Suomessa.

Kansainvälinen työväenmusiikkisymposium oli 14.11. Helsingissä ja siihen osallistui Simo Laaksovirta.

Kansainväliseen luettelointityöhön on osallistuttu IALHI:n projektin "Nykyinen sosialistinen lehdistö" puitteissa. Luetteloa laativalle Peter Friedemannille Bochumiin on lähetetty hänen pyytämänsä täydennykset koskien suomalaista lehdistöä. Ensimmäinen versio luettelosta valmistui vuoden aikana.

Aineiston vaihtoa on ollut pohjoismaisten työväenarkistojen kanssa sekä Friedrich-Ebert-Stiftungin (Bonn) ja Institut zur Geschichte der Arbeiterbewegungin (Bochum) kanssa.

6. Muu toiminta

Esa Lahtinen ja Matti Simola laativat käsikirjoituksen ensimmäiseen arkistohoito-oppaaseen mitä työväenliikettä varten on kirjoitettu. Teos julkaistiin nimellä "Perusjärjestön arkistohoito-opas" Työväen Sivistysliiton työväen perinne ja historia -sarjan ensimmäisenä osana toukokuussa 1981. Kirjasta myytiin vuoden aikana yli 1000 kappaletta.

Arkiston henkilökunta on antanut pyydettyä arkistohoitoneuvoja työväenliikkeen järjestöille ja yksityisille henkilöille. Henkilökunta on käynyt alustamassa seuraavissa tilaisuuksissa: Paperiliiton sihteerien neuvottelupäivät (Esa Lahtinen ja Matti Simola), Varsinais-Suomen Sos. dem. Piirin perinnetapahtuma (Esa Lahtinen), Tikkurilan Työväenyhdistys (Esa Lahtinen), Lahden Seudun Ammatillinen Paikallisjärjestö (Matti Simola) ja Historiallisen Seuran keskustelutilaisuus (Matti Simola).

Sosialidemokraattiselle eduskuntaryhmälle on laadittu muistio arkiston tilasta ja kehittämisestä ja muistion pohjalta tehtiin aloite, jonka tuloksena arkisto sai erityismäärärahan. Aloitteen allekirjoittaja oli kansanedustaja Pirjo Ala-Kapee. Työväenperinnetyöryhmän mietinnöstä annettiin lausunto Opetusministeriölle.

11.6. pidettiin Opetusministeriössä yksityisarkistojen neuvottelutilaisuus koskien tulevaa yksityisarkistolain muutosta, josta kertoivat tiedesihteeri Juhani Hakkarainen ja arkistohoitaja Pirkko Rastas. Neuvotteluun osallistui Matti Simola.

SDP:n puoluekokous hyväksyi kaksi arkiston kehittämiseksi tehtyä aloitetta: Sosialidemokraattisen työväenliikkeen arkistotoiminnan saattaminen kansainväliselle tasolle (aloitteentekijä Kruunuhaan Sos.dem. Yhdistys) ja Työväen Arkiston kirjaston kehittäminen (aloitteentekijä Pihlajamäen Sosialidemokraatit).

Arkiston puolesta onniteltiin 70 vuotta täyttäneitä varapuhemies Veikko Hellettä sekä 50 vuotta täyttäneitä valokuvaaja Kalevi Keski-Korhosta. Sosialidemokraattisen Nuorisoliikkeen 75-vuotisvastaanotolla arkisto oli mukana.

Työväen Arkisto esiteltiin laajasti Ruotsin Työväenarkiston lehdessä "Meddelanden från Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek" numero 18 (numero 2/1981).

7. Työväen muistitiedon keruu

Työväen muistitietotoimikunnan tehtävänä on työväen muistitiedon keruu, järjestely ja julkaisutyö sekä historian ja perinteen tutkimukseen ja niihin liittyvän harrastuksen edistäminen. Työväen muistitietotoimikunta toimii Työväen Arkiston yhteydessä ja Työväen Arkiston Säätiön alaisuudessa.

Toimikuntaan ovat kuuluneet: puheenjohtajana fil.tri Matti Hako, varapuheenjohtajana fil.lis. Matti Nieminen ja jäseninä arkistonjohtaja Pekka Laaksonen, arkistonhoitaja Raili Oittinen, pääsihteeri Jussi Pikkusaari, valistussihteeri Erkki Rautee, apulaisosastopäällikkö Viljo Ripatti, apulaisprofessori Matti Sarmela ja professori Hannu Soikkanen sekä varajäseninä arkistoavustaja Anna-Liisa Lehtoranta, toimistopäällikkö Uuno Nokelainen, tohtori Arvo Santonen ja tutkija Matti Simola. Työvaliokuntaan ovat kuuluneet Hako, Rautee, Simola ja tutkija Heimo Huhtanen, joka on toiminut sihteerinä ja ollut toimikunnan päätoiminen työntekijä.

Vuoden aikana jatkuivat aikaisemmin käynnistety yleiskeruu. Yleiskeruuta varten uusittu kysymyssarja "Sodan jälkeen" ja aikaisemmat kyselyt ovat edelleen käytössä. Kirjallisena tallennettiin vuoden aikana yli 3500 sivua ja lisäksi 30 tuntia äänitteinä. Työn yhteydessä on kertynyt runsaasti erilaista alkuperäisaineistoa, joka on sijoitettu Työväen Arkiston asianmukaisiin kokoelmiin. Tähän mennessä on kerätty muistitietoa vuodesta 1960 alkaen runsaat 100 000 sivua yli 5000 kertojalta ja julkaistu kuusi muistelmakokoelmaa.

Toimikunnan tiedotuslehti "Tallentaja" ilmestyi vuoden alussa. Lehdessä oli artikkeleita muistitiedon keruusta sekä työväenliikkeen historiantutkimuksesta ja perinnepolitiikasta. Tallentajaa on levitetty varsinaisen kerääjäkunnan lisäksi eri järjestöjen piiriin postitse tai jaettu erilaisissa tilaisuuksissa. Propagandakeinona on käytetty myös kirjoittelua

sekä tiedottamista yhteistyössä eri järjestöjen kanssa niiden tiedotus-toiminnan osana.

Toimikunnan julkaisusarjan kuudes osa "Lapuan laki vai kansanvalta" ilmestyi syksyllä 1981.

Keruutyön toimisto on Työväen Arkistossa. Toimikunnan päätoiminen tutkija, yhteiskuntatieteiden maisteri Heimo Huhtanen on huolehtinut kokoelmien järjestämisestä ja luetteloinnista sekä hoitanut toimisto- ja tiedotus-tehtävät. Hän on suorittanut jatkuvasti haastatteluja ja keruun neuvontamatkoja. Hän kirjoitti myös TSL:n julkaiseman "Muistitiedon tallentajan oppaan" ja myös eräissä muissa kirjoissa julkaistuja artikkeleita. Kansainvälinen yhteistyö on aloitettu uudelleen.

8. Hallinto ja henkilökunta

Työväen Arkiston Säätiön hallitukseen ovat kuuluneet: liittopuheenjohtaja Aarne Koskinen (puheenjohtaja), johtaja Pentti Ketola (varapuheenjohtaja ja rahavarainhoitaja), rehtori Jaakko Hyvönen, sihteeri Onni Peltonen ja pääsihteeri Jussi Pikkusaari. Sihteereinä ovat toimineet Matti Nieminen, Matti Simola ja Esa Lahtinen. Hallitus piti vuosikokouksen 18.2. ja jatkokokouksen 4.5. sekä ylimääräiset kokoukset 24.8., 23.9., 15.10. ja 17.11.

Kokouksessaan 15.10. hallitus valitsi arkiston vastaavaksi arkistonhoitajaksi filosofian kandidaatti Esa Lahtisen viidestä hakijasta.

Henkilökuntaan ovat kuuluneet:

FK Hannu Broman	tp. arkistoapulainen	1.1.-31.12.
VTK Marja-Liisa Kouvalainen	vt. arkistoapulainen arkistoapulainen	1.9.-30.11. 1.12.-
FK Simo Laaksovirta	arkistoavustaja vt. tutkija tutkija	1.1.-30.11. 1.6.-30.11. 1.12.-
FK Esa Lahtinen	tutkija arkistonhoitaja	1.1.-31.10. 1.11.-

Maire Lindholm	arkistoapulainen	1.1.-30.11.
	vt. arkistoavustaja	1.6.-30.11.
	arkistoavustaja	1.12.-
FL Matti Nieminen	arkistonhoitaja	1.1.-31.5.
Fil. yo Veikko Rytönen	vt. arkistoapulainen	1.7.-31.8.
Juha Savolainen	projektityöntekijä	1.12.-31.12.
VTK Matti Simola	tutkija	
	vt. arkistonhoitaja	1.1.-31.10.
Eevi Tarnanen	siivooja	
Sosionomi Kari Urpilainen	projektityöntekijä	12.10.-8.12.

Tilienhoidosta on huolehtinut Riitta Elovuo.

Maire Lindholm täytti vuoden aikana 60 vuotta. Häntä onnittelivat hallitus ja henkilökunta kiittäen 20-vuotisesta työstä arkiston hyväksi.

Arkiston henkilökunta on ollut mukana seuraavissa elimissä:

Helsingin kaupunginmuseon johtokunta: Matti Simola (varajäsen Simo Laaksovirta)

Helsingin Työväenyhdistyksen historiatoimikunta: Matti Nieminen

Kansan Sivistysrahaston työväentalotyöryhmä: Matti Simola

Kansan Sivistysrahaston valtuuskunta: Matti Nieminen 24.8. saakka, 24.8. alkaen Matti Simola.

Museoviraston Suomenlinnan myöhempää historiaa selvittelevä työryhmä: Matti Simola.

SDP:n historiatoimikunta: Esa Lahtinen (sihteeri), Matti Nieminen.

SDP:n työväenperinnetyöryhmä: Heimo Huhtanen, Esa Lahtinen.

SONK:n historiatoimikunta: Simo Laaksovirta ja Esa Lahtinen.

TSL:n työväenliikkeen historian toimikunta: Heimo Huhtanen ja Matti Simola (työvaliokunta), Simo Laaksovirta ja Esa Lahtinen.

LIITE 1

ARKISTOAINEISTON LUOVUTTAJAT VUONNA 1981

Olga Ahonen (Jyväskylä)
Sirkka Airamaa-Simola (Helsinki)
Alppilan Sosialistiseura
Aremainos
Arppe (Helsinki)
Espoon Sos.dem. valtuustoryhmä
Pekka Gronow (Helsinki)
Helena Haaranen (Helsinki)
Muisto Helenius (Forssa)
Helsingin Sos.dem. Keskusteluseura
Helsingin Sos.dem. Nuorisopiiri
Helsingin Sos.dem. Piiri
Helsingin Työväen Shakkikerho
Herralan Työväenyhdistys
Sulho Hietarinta (Helsinki)
Toivo Hokkanen (Hamina)
Olavi Hurri (Inkoo)
Veikko Jylhä (Launoinen)
Seppo Kankainen (Helsinki)
Kansan Sivistysrahasto
Kaukalahden Sos.dem. Yhdistys
Keravan Työväenyhdistys
Raimo Keskitalo (Herrala)
Kalevi Keski-Korhonen (Espoo)
Ritva Keski-Korhonen (Espoo)
Koivulan Sos.dem. Kerho
Antero Korpela (Helsinki)
KTV:n osasto 5
Kulosaaren Sos.dem. Yhdistys
Kaarlo Kuntsi
Kustannus Oy Kansanvalta
Martti Laamanen (Helsinki)

Erkki Laherma (Helsinki)
Adam Lehtimäki (Voitoinen)
Olli Lehtonen (Jyväskylä)
Kari Liimatainen (Helsinki)
Aila-Marja Lipponen (Helsinki)
Lohjan Työväenyhdistys
Risto Meriläinen (Helsinki)
Juha Mäkinen (Kerava)
Veikko Niiranen (Forssa)
Oulun Sos.dem. Piiri
Oulun Sos.dem. Työväenyhdistys
Erik Palin (Turku)
Juhani Pekkola (Helsinki)
Kalevi Perho (Turku)
Pohjanmaan Sos.dem. Työväenliikkeen Historiatoimikunta
Puistolán Sos.dem. Työväenyhdistys
Puistolán Sos.dem. Työväenyhdistyksen Naisjaosto
Pukinmäen Sos.dem. Yhdistys
Paavo Rantanen (Helsinki)
Risto Reuna (Helsinki)
Aune Seme (Helsinki)
Päivi Sillanpää (Helsinki)
Somerniemen Työväenyhdistys
Somerón Työväenyhdistys
Strömforsin Työväenyhdistys
Pentti Suhonen (Mänttä)
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Heimo Suortti (Vehkalahti)
Ilkka Taipale (Helsinki)
Saima Tanner (Helsinki)
Martti Tieaho (Espoo)
Taimi Toivanen (Helsinki)
Toukarin Työväenyhdistys
Pertti Tuominen (Helsinki)
Tero Tuomisto (Helsinki)
Työväen Näyttämöiden Liitto

Työväen Sivistysliitto

TSL:n Espoon Opintojärjestö

Uudenmaan Sos.dem. Piiri

Vaasan Läänin Sos.dem. Nuorisopiiri

Ulla Welin (Helsinki)

Erkki Wiksten (Helsinki)

Martti Åberg (Hyvinkää)

LIITE 2

PAINOTUOTTEIDEN YMS. LUOVUTTAJAT VUONNA 1981

Alko

Ammattiyhdistysarkisto

Arbeiderbevegelsens Arkiv (Oslo)

Arbejderbevaegelsens Arkiv og Bibliotek (København)

Arbetarrörelsens Arkiv (Stockholm)

Tapio Bergholm (Helsinki)

Bibliothek des Archivs der Sozialen Demokratie (Bonn)

Orvo Bogdanoff (Helsinki)

Centre de Documentacion de la Comunicacio (Barcelona)

Centre d'Estudis Historics Internacionales (Barcelona)

Centro de Estudios Sociales (Barcelona)

E-instituutti

Elanto

Eteenpäin Oy

Etelä-Helsingin Punaisku

Folkkultursarkivet

Folkrörelsernas Arkiv i Örebro Län

Folkrörelsernas Arkivförbund (Stockholm)

Fondation Internationale d'Etudes Historiques et Sociales (Barcelona)

Peter Friedemann (Bochum)

Friedrich-Ebert-Stiftung (Bonn)

Fundacio Figueras Centre d'Estudis d'Historia Contemporanie (Barcelona)

Fundacion Francisco Largo Caballero (Madrid)

Fundacion Pablo Iglesias (Madrid)

Fundazione Giacomo Brodolini (Roma-Milano)

Helinä Halava (Helsinki)

Helsingin Kaupunginmuseo

Helsingin Metallityöväen Ammattiosasto 5

Helsingin Työväenyhdistys

Helsingin Yliopiston Talous- ja Sosiaalhistorian Laitos

Göran Henrikson (Örebro)

Dirk Hoerder (Bremen)

Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL
Hotelli- ja Ravintolamuseo
Insinööriliitto
Institut for Folkemindevidenskab (København)
Institut zur Geschichte der Arbeiterbewegung (Bochum)
International Association of Labour History Institutions (Zürich)
International Communication Agency
Instituto Municipal de Historia de Barcelona
Istituto Nazionale per la Storia del Movimento di Liberazione in Italia
Jyväskylän maalaiskunnan kulttuurilautakunta
Jorma Kalela (Helsinki)
Kansa-yhtiöt
Kansan Arkisto
Kansaneläkelaitos
Aarre Kari (Seinäjoki)
Kehityksen Kirjapaino (Pori)
Keskusliike OTK
Eino Ketola (Vihti)
Kirjapaino Oy
Anneli Koivisto (Helsinki)
Koteja vanhuksille
Kruununhaan Sos.dem. Yhdistys
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto KK
Kunnallisten Työntekijöiden ja Viranhaltijoiden Liitto KTV
Kuopion kaupunki
Jussi T. Lappalainen (Jyväskylä)
Library of Congress - Publishing Office (Washington)
Liga für Völkerfreundschaft der DDR (Berlin)
Lounais-Suomen Kirjapaino (Turku)
Ludwig Boltzmann Institut (Linz)
Marxismi-Leninismin Instituutti (Moskova)
Metallityöväen Liitto
Museovirasto
Olavi Mäkinen (Vammala)
Neuvostoliittoinstituutti
Nordic Institut of Folklore (Turku)
Seppo Nousiainen (Helsinki)

Oikeusministeriön Vankeinhoito-osasto
Oulun ja sen lähiympäristön sanataideprojekti
Oulun Yliopisto
Oulun Yliopiston Kirjallisuuden Laitos
Paasipaino (Helsinki)
Painos (Mikkeli)
Palosaaren Sos.dem. Työväenyhdistys
Paperiliitto
Peruspankki
Sirpa Pihlajaniemi (Helsinki)
Pinkus Genossenschaft (Zürich)
Pohjola-yhtiöt
Postiliitto
Postivirkamiesliitto
Progress Publishers (Moscow)
Puutyöväenliitto
Rakennustyöläisten Liitto
Rauhan ja Konfliktin Tutkimuslaitos (Tampere)
Jyrki Rautala (Turku)
Rautatieläisten Liitto
Roskilde Universitet
Saimaan Kirjapaino (Lappeenranta)
Sammenslutningen for Lokalhistoriske Arkiver (Aalborg)
Schwann Pädagogischer Verlag (Düsseldorf)
Schweizerische Sozialarchiv (Zürich)
Siirtolaisuusinstituutti (Turku)
Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä
Sos.dem. Nuorison Keskusliitto
Sos.dem. Opiskelevan Nuorison Keskusliitto
Stockholms Universitet - Institut för Folklivsforskning
Suomen Ammattiliittojen Lomajärjestö SAL
Suomen Asuntoliitto
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto
Suomen Liikeväen Liitto
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Pankki
Suomen Sosialidemokraatti

Suomen Työväen Säästöpankki
Suur-Helsingin Osuuspankki
Viljo Suutari (Helsinki)
Svenska Centralarkivet
Svenska Litteratursällskapet
Tammi
Tampereen Yliopiston Kirjasto
Tilastokeskuksen Ammattiosasto TKA
Tilastokeskus
Turun Yliopiston Poliittisen Historian Laitos
Työeläkekassa
Työväen Akatemia
Työväen Keskinäinen Vakuutustyyhtiö Turva
Työväen Kuntoliitto
Työväen Musiikki-instituutti
Työväen Taloudellinen Tutkimuslaitos
Työväen Urheiluliitto
Ulkoministeriön Kehitysyhteistyöosasto
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitet de Barcelona
Universität Bremen
Valtionarkisto
Vapaus (Mikkeli)
Weilin + Göös (Espoo)
Verlag Zeit im Bild (Dresden)
Lars Wessman (Stockholm)
Veturimiesten Liitto
Joel Viheriranta (Tampere)
Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY
Voionmaan Opisto
Yleisradio

LIITE 3

TYÖVÄEN ARKISTOON 2.1.1982 SAAPUVAT AIKAKAUSLEHDET

Ahjo (Metallityöväen Liitto ry)
Aikamerkki (Työväen Sivistysliitto TSL ry)
Ajan Joulu (Oy Kehitys)
Alkoholipolitiikka (Oy Alko Ab)
Apollo (Suomen Postimerkkiyhdistys APOLLO ry)
Apuhoitaja (Suomen Apuhoitajaliitto ry)
Arbetets minnesmärken (Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap)
Asunomme (Vuokralaisten Keskusliiton ja vuokralaisyhdistyksen äänenkannattaja)
Arbetspensionen (Pensionsskyddscentralen)
Arkistotiede (Valtionarkiston tutkimusosasto)
Auto- ja kuljetusala (Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto ry)
Aviisi (Tampereen yliopiston ylioppilaskunta)
Bibliophilos (Bibliofiilinen Seura ry)
Brīvība (Latvijas Sociāldemokrātiskās Strādnieku Partija)
Broderskap (Sveriges Kristna Socialdemokraters Förbund)
Contactor (Contactor ry. (Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta ja Teknillisen Korkeakoulun ylioppilaskunta))
Contenta (Helsingin yliopiston kirjasto)
Current research on peace and violence (Tampere Peace Research Institute (TAPRI))
Darba jaunatne (Latvijas Sociāldemokrātiskās Strādnieku Partija)
Demokraatti (Sveriges Socialdemokratiska Arbetarparti och Landsorganisation i Sverige)
Dialogue (International Communication Agency, United States of America)
E (Kulutusosuuskuntien Keskusliitto ry)
Economic impact (International Communication Agency, United States of America)
Elanto (Oy Kaupparengas Ab (Elanto Osuusliike))
Elintae (Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry)
Elternblatt (Österreichischen Kinderfreunde)
Eläkkeensaaja (Eläkkeensaajien Keskusliitto ry)

Espoo tänään (Espoon Sos.dem. Kunnallisjärjestö)
 Etnologiska Institutionen vid Uppsala Universitetet. Meddelanden
 (Etnologiska institutionen. Uppsala universitetet)
 Forum europarat (Europarat)
 Folkjournalen (Kulturföreningen Folkjournalen rf)
 Die Frau (Bundes-Frauenkomitee der Sozialistischen Partei Österreichs)
 Fredsposten (Finlands Fredsförbund)
 ILO-tiedote (Suomen ILO-neuvottelukunta (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö))
 Helsingin vapaa ajattelija (Helsingin vapaa-ajattelijat ry)
 Aktuelle bøker og skrifter i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek
 (Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek)
 Helsingin Kirja-Aitta (Helsingin Kirja-Aitta Oy)
 Informationen (Studienkreis zur Erforschung der Geschichte des deutschen
 Widerstandes 1933-1945 e.V.)
 Insinöörrikunta. Ingenjörskåren (Insinööriliitto IL ry, Ingenjörsbundet IL rf)
 Insinöörin ammattilehti (IAL-julkaisu)
 Interkont (Helsingin yliopiston kehitysmääntutustuutti)
 Kansa Asiamieslehti (Kansa-yhtiöt)
 Kansantaloudellinen aikakauskirja (Kansantaloudellinen Yhdistys)
 Kauppaopettaja. Handelsläraren (Suomen Kauppaopettajat - Handels
 lärarna i Finland ry)
 Kemisti - Kemisten (Suomen Kemistiliitto - Kemistförbundet i Finland ry)
 Kiina. Kiina sanoin ja kuvin (Suomi-Kiina Seura)
 Kiinteistötyö (Kiinteistötyöntekijäin Liitto ry)
 Kirjatyö (Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ry)
 Kehitysyhteistyö. Utvecklingssamarbete (Ulkoasiainhallinnon kehitys-
 yhteistyöosasto)
 Kommunisti (Suomen Kommunistinen Puolue)
 Komposti (Köynnös ry)
 Kooperatören (Organ för den kooperativa rörelsen i Sverige)
 Kotiseutu (Suomen Kotiseutuliitto)
 Kotkan tieto (Kotkan Seudun Teollisuustoimihenkilöt ry)
 Kotkaviesti (Nuorten Kotkain Keskusliitto - Unga Örnars Centralförbund ry)
 KTL tiedottaa (Kemian Työntekijäin Liitto)
 Kymen merkonomi (Kymen Merkonomit ry)
 Kuluttajatietoa (Elinkeinohallitus)
 Kuluttajapuntari. Konsumentvågen (Kuluttajat-Konsumenterna ry)

Kumouksen kätilö (Helsingin Sos.dem. Nuorisopiiri)
 Kunta ja me (Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto KTV ry)
 Kurikka (Suomen Sosialidemokraattinen Puolue)
 Kyte (STL:n Kymen piirin tiedotuslehti)
 Lakimiesuutiset (Suomen Lakimiesliitto - Finlands Juristförbund ry)
 Lectio (Professoriliitto ja Yliopistojen ja Korkeakoulujen Lehtorien Liitto)
 Liikeliiitto (Liiketyöntekijäin Liitto ry)
 Liikeväki (Suomen Liikeväen Liitto SLL)
 Linnaviesti (Kustannusosakeyhtiö Linnan Viesti (sosialidemokraattinen aluelehti))
 Lippu (Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto (SNK) ja Sosiaalidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliitto (SONK))
 Suomen lääkärilehti (Suomen Lääkäriliitto)
 LO tidningen (Landsorganisationen i Sverige)
 Maailma ja me (Suomi-Neuvostoliitto-Seura ja Uutistoimisto Novosti (APN))
 Maamies (Kulutusosuuskuntien Keskusliitto KK ry)
 Maaselän työ (SDP-järjestölehti)
 Maaseututyöväen viesti (Maaseututyöväen Liitto)
 ME (Kulutusosuuskuntien Keskusliitto KK ry)
 Meddelande från Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek (Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek)
 Suomen merenkulku. Finlands sjöfart (Suomen Laivanpäälystöliitto)
 Merimies. Sjömannen (Suomen Merimies-Unioni ry)
 Mottikone (Oy Electrolux Ab - Husqvarna, moottoriosasto)
 Museopoliittisen yhdistyksen tiedote
 Muusikko (Muusikkojen yhteisjärjestö ry)
 Nahka- ja kumityöläinen (Kumi- ja nahkатыöväen liitto)
 Naulakko (HRHL:n Helsingin Portieri- ja Vahtimestariosasto 9 ry)
 New Times (A Soviet Weekly of World Affairs)
 NIF Newsletter (Nordic Institute of Folklore)
 Nordisk Arkivnyt (Rigsarkivet (København))
 Näköala Tsekkoslovakiaan
 Näköpiiri (Osuuskunta Näköpiiri)
 Opettaja (Opettajien Ammattijärjestö OAJ - Lärarnas Fackorganisation LFO ry)
 Opistolehti/Studieringen (Kansalais- ja työväenopistojen liitto/Medborgar- och arbetarinstitutens förbund)

Pankkilainen. Bankmannen (Helsingin Pankkitoimihenkilöt ry. Bankfunktionärerna i Helsingfors ry)

PTH. Pankkitoimihenkilö/Bankfunktionären (Pankkitoimihenkilöliitto - Bankmannaförbundet ry)

Paperiliitto (Paperiliitto ry)

Patteri (Helsingin Sos.dem. Nuorisopiiri)

Pitkä leipä (VTVL:n Helsingin ja Uudenmaan Sos.dem. ryhmä)

Poleemi (Poliittisen historian opiskelijat ry)

Sosialistinen Politiikka (Sos.dem. Nuorison Keskusliitto SNK ja Sos.dem. Opiskelijanuorison Keskusliitto SONK)

Politik (Aktuelle Informationen der Sozialdemokratischen Partei Deutschlands)

Poliisimies (Suomen Poliisien Liitto ry)

Postitorvi (Postivirkamiesliitto - Posttjänstemannaförbundet PVL ry)

Postimies (Postiliitto ry)

Potê (STL:n Pohjanmaan piirin tiedotuslehti. Tiedotustoimikunta)

Pravda (Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue)

Psykologiuutiset (Suomen Psykologiliitto ry)

Puu (Puuinformaatio ry)

Puutyöläinen (Puutyöväen Liitto ry)

Rakentaja (Rakennustyöläisten Liitto ry)

Rata-Espoo (Kauklahden Sos.dem. yhdistys ry)

Rautatieläinen (Rautatieläisten Liitto ry)

Ravintolahenkilökunta (Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto HRHL ry)

Retkeilysanomat (ent. Työväen Retkeilylehti) (TRL-julkaisu)

Ruusunpiikki (Opiskelijoiden Sos.dem. Yhdistys)

RS. Ruotsin suomalainen

Saimaan tekniset (Teknisten Liiton Saimaan piiritiedote)

SAK. Palkkatyöläinen (SAK)

Seuratieto (Suomi-Neuvostoliitto-Seura)

Siirtolaisuus-Migration (Siirtolaisuusinstituutti. Migrationsitet)

Side (Eesti Töölisliikumise ja -noorsoo ajakiri. Journal of Estonian Labour and Youth)

Sosiaalivakuutus (Kansaneläkelaitos. Folkpensionsanstalten)

Sosialistinen Aikakauslehti (Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen puolue-toimikunta)

Sotilasaikakauslehti (Upseeriliitto)

Sovjet i dag (Nyhetsbyrån APN)
 Suomen Lääkärilehti. Finlands Läkartidning (Suomen Lääkäriliitto)
 Stylus (Kuvaamataidonopettajain Liitto ry)
 STTK. FTFC (Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto STTK ry)
 Suomen Eläinlääkärilehti. Finsk Veterinärtidskrift (Suomen Eläinlääkäri-
 liitto. Finlands Veterinärförbundet)
 Suomen merenkulku. Finlands sjöfart (Suomen Laivanpäälystöliitto.
 Finlands Skeppsbefälsförbund)
 Tabelli (Tilastokeskuksen lehti)
 Tallentaja (Työväen Muistitietotoimikunta)
 Uutuusluettelo. New Acquisitios (Tampereen yliopisto. Kirjasto)
 Teekooaa (Tilastokeskuksen ammattiosasto TKA ry)
 Terveiden huoltotyö (KIV-julkaisu)
 Tekniset (Teknisten Liitto)
 Tekstiioipettaja. Textilläraren (Tekstiioipettajaliitto ry -
 Textilläraförbundet rf)
 Teva (Tekstiili- ja Vaateustyöväen Liitto TVL ry)
 Tiedote (Lasi- ja Posliinityöväen Liitto ry)
 Tilintarkastus/Revision. Laskentatoimi/Redovisning (Tilintarkastusyhdis-
 tys HTM, KHT-yhdistys ja Sisäiset tarkastajat)
 TKL tiedote (Työväen Kuntoliitto TKL ry)
 Toimiupseeri (Suomen aliupseeri vuosina 1930-44, Asemies v. 1945,
 Sauli vv. 1946-54, Aliupseeri vv. 1955-74) (Toimiupseeriliitto)
 TVK. TOC (Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto TVK -
 Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund TOC ry)
 Toolilainen (Teknillisten oppilaitosten opettajaliitto. Tekniska
 läroanstalternas lärareförbund ry)
 Tulli (Tullimiesliitto ry. Tullmannaförbundet rf)
 Työ ja virka (Valtion työntekijäin ja viranhaltijain liitto ry)
 Työ Terveys Turvallisuus (Työterveyslaitos)
 Työeläke (Eläketurvakeskus)
 Työväen sävel (Suomen Työväen Musiikkiliitto)
 Työväen näyttämö (Työväen Näyttämöiden Liitto)
 Työväen postimerkkilehti (ent. Työväen Postimerkkeilijät ry) (Työväen
 postimerkkeilijät ry)
 Katsaus (Työväen Taloudellinen Tutkimuslaitos)
 Ulkopolitiikka. Utrikespolitik (Ulkopoliittinen instituutti vuodesta 1972
 lähtien. Paasikivi-Seura vuosina 1961-68)

USA Työ, talous ja yhteiskunta (International Communication Agency.
Embassy of the United States of America)

Uusi nainen (Suomen Naisten Demokraattinen Liitto)

Valpas

Yleisarkistojen tiedotuksia (Valtionarkisto)

Kirjaston uutuustiedote (Valtionarkisto)

Suomen kielen nauhoitearkiston toiminta vuonna ... (Suomen kielen nauhoite-
arkisto (Helsingin yliopisto ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskus))

VACKS personaltidning. VACKS henkilökuntalehti (Personalföreningen VACKS
i samarbete med arbetsgivaren Centralsjukhuset i Vasa. Henkilökunta-
yhdistys VACKS yhteistyössä työnantajan Vaasan keskussairaalan kanssa)

Valtiotieteilijä (Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto - Statsvetarnas
i Finland Förbund ry)

Vanikka (Valtioneuvoston kanslian ammattiosasto ry)

Vankilavirkailija (Vankilavirkailijain Liitto ry)

Vapaa ajattelija (Vapaa-ajattelijain liitto ry, De Finländska fri-
tänkarnas förbund rf)

Vapaus (Mikkelin Työväenlehti Oy)

Vappu (ja vuosiluku) (Suomen Kansan Demokraattinen Liitto)

Vasama (Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto ry - Finlands Elektricitets-
arbetare Förbundet rf)

Vasuri (SNK:n Satakunnan Piiri)

Vastin (Keski-Suomen Sanomalehti Oy)

Veitsiluodon viesti (Veitsiluoto Osakeyhtiön henkilökuntalehti)

Veljeys (Kristillisten Sosialidemokraattien Liitto)

Veturimies (Veturimiesten Liitto ry)

VTY tiedottaa (Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY ry)

Ydin (Sadankomitean Julkaisujen Tuki ry)

Yleisradion julkaisusarja (Oy Yleisradio Ab)

Ylioppilaslehti (Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunta)

Öljyposti (Neste Oy:n yhtiölehti)

Yritystietoisku (Suomen PK Yrittäjäjärjestö/Aktiivimainos Oy)

LIITE 4

TILASTOTIETOJA VUODELTA 1981

I ARKISTON KÄYTTÄJÄT

tutkijakäyntejä	1766	
puhelimtiedusteluja	671	
ryhmäkäynnit (henkilöitä)	129	(9 ryhmää)
<u>näyttelyvieraita</u>	<u>883</u>	
yhteensä	3449	

II TUTKIJAT

		%
opiskelijat	95	29,1
kandidaatit	52	16,0
tiedottajat	40	12,3
toimitsijat	18	5,5
lisansiaatit	13	4,0
tohtorit	11	3,4
valokuvaajat	6	1,8
eläkeläiset	5	1,5
arkistonhoitajat	4	1,2
graafikot	4	1,2
kirjailijat	3	0,9
muut	52	16,0
<u>ei tietoa</u>	<u>23</u>	<u>7,1</u>
yhteensä	326	100,0

III AINEISTON KAYTTO

kansiot ja sidokset	1829
erilliset asiakirjat	3476
painotuotteet	1014

lehdet	379
valokuvat	29 338
muistitietokeräelmät	171
mikrofilmit	31
yhteensä	36 238

IV LAINAUS

yleisölainaus	723
kaukolainaus	257
yhteensä	980

V KOPIOPALVELU

siirtokopiot	1206
valokuvakopiot	83
yhteensä	1289

ARKISTOAINEITTEN KÄYTTÖ RYHMITTÄIN - %-JAKAUTUMA

	%
Sosialidemokraattinen Puolue	26,0
Työväenyhdistykset	13,1
Ammattiyhdistysliike	11,1
Henkilöosasto	9,0
Vuoden 1918 tapahtumat	3,8
Sisäpolitiikka	3,4
Naisliike	3,3
Tilapäislehdet	2,9
Vappu	1,6
Nuorisoliike	1,6
Työväen kustannusyhtiöt	1,5
SSTP/STP/SKP/SKDL	1,2
Aikakausjulkaisut	1,1
Vaalit	1,0
Yleinen historia	1,0
Raittiusliike	0,9
Urheiluliike	0,9
Lehdistö	0,9
Työ yleensä, teollisuus	0,8
Työväen sivistysliike	0,7
Lakot	0,7
Kaunokirjallisuus	0,7
Näyttämötoiminta	0,6
Musiikkitoiminta	0,6
Tehdasteollisuus	0,6
Käsityö, kotiteollisuus	0,6
Ruotsin sos.dem. työväenpuolue	0,4
Tanskan sos.dem. puolue	0,4
Maakysymys	0,4
Työ, pääoma, sosiaalipolitiikka	0,4
Liike-elämä	0,4
Rakennusteollisuus	0,4
Maatalous	0,4
Tekniikka	0,4

Englannin työväenpuolue	0,3
Suomen ja Venäjän / Neuvostoliiton suhteet	0,3
Asuntokysymys	0,3
Sosialismi	0,3
Rauhankysymys	0,3
Kemiallinen teollisuus	0,3
Kirjastoliike, arkistot	0,3
Avioliittolaki	0,2
Työolosuhteet	0,2
Työväen internationaalit	0,2
Varhaisnuorisoliike	0,2
Naiskysymys	0,2
Norjan sos.dem. työväenpuolue	0,2
Osuustoimintaliike	0,2
Yhteiskuntatieteet	0,2
Espanjan sisällissota	0,2
Eduskunta	0,2
Kalenterit	0,2
Lääketiede	0,2
Muut	2,7
Yhteensä	100,0

LAINAUKSEN JAKAUTUMINEN RYHMITTÄIN

	yleisö- lainaus	kauko lainaus	yhteensä
Työväenyhdistykset	183	166	349
Sos.dem. puolue	89	40	129
Työväen sivistysliike	75	-	75
Ammattiyhdistysliike	69	5	74
Henkilöhistoria	41	-	41
Yleinen historia	14	26	40
Ruotsin sos.dem. työväenpuolue	35	-	35
Vaalit	35	-	35
Vuoden 1918 tapahtumat	30	-	30
Sisäpolitiikka	28	-	28
Tilapäislehdet	26	-	26
Musiikkitoiminta	19	4	23
Tanskan sos.dem. puolue	22	-	22
Lehdistö	21	-	21
Vappu	12	4	16
Työväen internationaalit	13	-	13
SSTP/STP/SKP/SKDL	9	-	9
Naisliike	-	8	8
Tehdasteollisuus	8	-	8
Aikakausjulkaisut	7	-	7
Arkistot, kirjastot	7	-	7
Kalenterit	7	-	7
Pohjoismaiden sos.dem. yhteistyö	6	-	6
Lakot	5	-	5
Sosialismi	5	-	5
Nuorisoliike	5	-	5
Urheiluliike	5	-	5
Asuntokysymys	3	-	3
Maakysymys	3	-	3
Yhteiskuntatieteet	3	-	3
Työväen kustannusyhtiöt	3	-	3

	yleisö lainaus	kauko lainaus	yhteensä
Kemiallinen teollisuus	3	-	3
Kaunokirjallisuus	2	1	3
Työolosuhteet	2	-	2
Työ, pääoma, sosiaalipolitiikka	2	-	2
Eduskunta	2	-	2
Muut	16	3	19
Yhteensä	723	257	980

ARKISTON KÄYTTÄJÄT - TILAUSTEN LUKUMÄÄRÄN MUKAINEN JÄRJESTYS

1.	FK Risto Reuna	32
2.	VTK Helena Laisi	28
3.	Prof. Hannu Soikkanen	19
4.	HuK Erkki Pärssinen	18
5.	Valt. yo. Matti Laakso	17
	HuK Sauli Malinen	17
7.	FT Seppo Kuusisto	15
	Dr. Dörte Putensen	15
	Valt. yo Pirkko Tarvainen	15
10.	Toim. Heikki Laavola	14
11.	VTK Tero Tuomisto	13
12.	HuK Urpo Kosonen	12
	Historiantutk. Marjaana Valkonen	12
14.	Toim. Juha Mäkinen	11
	Toim. Juha Ukkonen	11
16.	Valt. yo Raimo Parikka	10
17.	Fil. yo. Tapio Bergholm	9
	Dos. Seppo Hentilä	9
	Opettaja Pentti K. Laisi	9
	Risto Palttala	9
	Opiskelija Tauno Saarela	9
22.	Opiskelija Jari Ehrnrooth	7
	Opiskelija Jaana Kyötikki	7
	Arto Ruotsalainen	7
	VTM Timo Salin	7
	Opiskelija Marja-Leena Sorjonen	7

TYÖVÄEN ARKISTOSSA HYLLYISSÄ OLEVAN AINEISTON MÄÄRÄ

Työväen Arkiston hyllyjen kokonaiskapasiteetti on n. 3940 hyllymetriä.

Arkistokerroksessa on arkistoaineistoa	n. 1880 hyllymetriä	
Arkistokerroksessa on tyhjää hyllytilaa	n. 760	"
Yhteensä	n. 2640	"

Kirjastokerroksessa on kirjoja hyllyssä	n. 700	"
Kirjastokerroksessa on tyhjää hyllytilaa	n. 100	"
Yhteensä	n. 800	"

Ylhäällä järjestelyhuoneessa, tutkija- salissa ja työhuoneissa on arkistoaineistoa	n. 200	"
Ylhäällä on kirjoja hyllyssä	n. 250	"
Ylhäällä on tyhjää hyllytilaa	n. 50	"
Yhteensä	n. 500	"

Arkistoaineistoa Työväen Arkiston tiloissa	n. 2080	"
Kirjoja on arkistossa	n. 950	"
Lehtisidoksia arkiston ulkopuolella	n. 300	"
Tyhjää hyllytilaa TA:n tiloissa	n. 900	"

Purkamaton materiaalia on Työväen Arkistossa kuitenkin satoja paketteja ja laatikoita, jotka eivät ole hyllyissä.

TUL:n liikuntahistorian työryhmä: Matti Simola.

Uudenmaan Sos.dem. Piirin historiatoimikunta: Esa Lahtinen (puheenjohtaja), Heimo Huhtanen.

Valtakunnallista työväentalonäyttelyä suunnitteleva työryhmä:
Matti Simola (puheenjohtaja)

- LIITTEET:
1. Arkistoaineiston luovuttajat
 2. Painotuotteiden yms. luovuttajat
 3. Arkistoon tulevat lehdet
 4. Tilastoliite

